

KJAK

Skammlop í republikanska radaranum



Tórbjørn Jacobsen

Útvarpið hevur rættiliga ment seg við nýggju vetrarskránni, og í Radararanum royna útvarpsfólkini at ganda fram støðumyndina í týðningarmiklum samfelagsmálum, sum eru uppi í tíðini. Radarin var á skránni fyrrapartin miðvikudagin í hesi vikuni. Var staddur í kenda havna- og brúgvabýnum Hamburg, tá ið Kári Sólstein ringdi og spurdi, um eg kundi luttaka, ella rættari vera við, í einum innslagi, sum hann dagin eftir skuldi gera um Tangafjarðartunnilin, og serliga um ráðini frá tilmælingarbólki landsstýrisins um at gera brúgv yvir Saltnesgrynnuni fyri at fáa fast samband ímillum Strendur og Saltnes. Páll á Reynatúgvu og Helgi Abrahamsen skuldu sita í útvarpsstovuni, og eg giti mær til, at undirritaði skuldi umboða áhugamálini hjá maritima umhvørvinum inni á Skálafjørðinum. Innanfyri fjarðarmunnan. Sjálvandi hevði eg ligið sum ein ópolitisk lús ímillum hesar báðar landspolitisku gigantarnar, ideologisku giraffarnar, Abrahamsen og á Reynatúgvu, men kanska okkurt evarska lítið klípi kundi komið higani, tá ið Runavíkar havn varðar av 98-99 % um av skipaferðsluni inn og út av fjørðinum og hesi seinastu trý árinu hevur tvífaldað sín aktivitet í frekvensi og í inntøkukrónum. Higartil hevur kortini ongin hildið hugsanina hjá fjarðbúgvunum ella havnarmyndugleikanum á staðnum at hava nakran sum helst týðning, og tað mundi Kári Sólstein heldur ikki halda, tí eg hoyrði ongantið nakað frá honum aftur, hóast vit høvdu eina klokkuklára avtalu um, at hann ringdi aftur um hálvvgum ellivu tíðina føroyska

tíð fyrrapartin miðvikudagin. Tað kvøtti ikki úr telefonini í Sortudíki aftur hesa ferðina, helst hevur hann verið nøgdur við lýsingina av málinum soleiðis, sum teir triggir Kjølbro, á Reynatúgvu og Abrahamsen lögdu tekstin út. Gott tað sama og tí hesar fáu stavir um málið og um viðgerðina av hesum í Radararanum í Útvarpi Føroya.

Vit, sum hava siglt nakað væl í arktiskum farvatni, lærdu skjótt, at ansast skuldi serliga væl eftir “sea clutter” funktiónini á radaranum. Við fullari ferð í sjóvarilsku, kavaælingi og náttarniðu ráddi um, at radaramyndin í mestan mun var veruleikin í natúrligu kringumstøðunum, skrúvaði man ov nógv upp fyri “sea clutter” knappinum, kundi ein ósæddur ísflaki óvarandi leypa á teg, tí at tú hevði foykt hann burtur saman við grómuta hvíta órógvinum inni í miðkringinum. Soleiðis fyríkemur mær hetta málið hjá Kjøl-bro & Co. Landsstýrið hevur sett niður ein tilmælingarbólk í Tangafjarðartunnilmálinum, mesta serfrøðin í landinum sigst, ein dalsaki av desideraðum landkrabbum, sum Páll á Reynatúgvu í Radararanum mælti til, at vit í treytaleysari eyðmýkt og virðing grýttu okkum fram eftir rommum fyri. Bólkurin er mannaður í tveimum. Arbeidsbólkurin: Róaldur Jákupsson, Tórir Michelsen, Hans Albert Hansen. Og stýrisbólkurin: Rúni Joensen, Kaj Johannesen, Bjarni Askham Bjarnason, Bjørgfríð Ludvig, Pól Edvard Egholm, Petur Petersen, Marjun Hanusardóttir og Ewald Kjølbro. Skal eg siga mína hjartans meining, so detti eg als ikki frameftir grúgvu í undranarhávirðing fyri serfrøðini hjá hesi forsamingini um, hvat ið Skálafjørðurin skal brúkast til í ókomnum døgum. Onkursvegna tykist tað, sum landsstýrið við hesum mæta herliði, Tilmælingarbólkinum, hevur fingið eina “sea clutter” tunnilsfunktión, sum hevur megnað fullkomuliga at flyta fokus í málinum frá at vera ein tunnilsloysn til at alt kjakið nú snýr seg um eina forðing, eina brúgv, yvir um fjarðarmunnan á Skálafjørðinum. Um hetta var ein partur av arbeidssetninginum vita



vit ikki, tí almenningurin hevur bara sæð tilsipingar til kommissoriíð í uppritinum frá bólkinum.

Kortini kemur bólkurin við hesum tilmælinum: “Samanumtikið verður mælt til, at arbeiitt verður víðari við leistunum almennum partafelagi og almennum-privatum samstarvi (APS). Eitt, sum eigur at verða umhugsað fyri at minka íløguna og um váðan í verkætlanini, er at broyta linjuføringina til at fevna um tunnil millum Strendur og Sund, umframt brúgv um Skálafjørðin. Samfelagsnyttan verður tá størri, tí tað til ber at ganga og súkkla um eina brúgv, sparda tíðin er minni í tunlinum, tryggin er betri á eini brúgv, umframt at viðlíkahaldskostnaðurin er lægri. Harafturat er byggikostnaðurin umleið 200 mió. kr. lægri..... Sostatt ber til at minka munandi um samlaða váðan í verkætlanini við at broyta linjuføringina til at fevna um eina brúgvaloysn. Ein brúgvaloysn kann verða framduttan at ávirka skipaferðsluna á Skálafjørðinum stórvegis. Hetta er tó ein loysn, sum fyrr hevur víst seg ikki at hava serliga góða undirtøku millum politikarar og borgarar í lokaløkinum kring Skálafjørðin.”

Á einum gongutúri seinasta sunnudag rendi eg meg í ein pensíoneraðan verkfrøðing, sum hevur brúkt dastið av sínum virkna arbeidslívi hjá Landsverkfrøðingsstovninum, og sum annars ikki hevur fýrt fyri at gera viðmerkingar til týðandi mál í samfelagnum. Hann helt lítið um brúgvamálið við Skálafjarðarmunnan, og tá ið vit í hesum sambandinum komu inn á legenduna Mikkjal Helmsdal, ið sum stjóri stovnsins megnaði at knýta eitt heilt land saman í undirstøðu - við vegum, brúm, havnum og tunlum, tá helt gamli verkfrøðingurin fyri: “Mikkjal segði altíð, at tað er alt ov stutt á leið, bert at hugsa hálvthundrað ár fram í tíðina.” Undirstøðan er meiri enn nakað annað høpi í Føroyum, - fyri og eftir. Stóru vísiðin hjá Landsverkfrøðinginum gjørdust í stóran mun grundsúlan undir uppdriftini, sum gjørdi Føroyar til eitt nýttímans samfelag.

Í Radararanum sleppur so ein

málsliga hálvbrotin avloysari at siga frá sínum vísiðinum í samferðslumálum. Alt bendir á, at Ewald Kjølbro totalt hevur yvirrulað hendan metrosexuella tilmælingarbólkin við sínum gamla kepphesti um brúgv yvir Saltnesgrynnuni. Eitt er, at hann ikki hevur ániðsi fyri um tunnils/brúgvaloysnin verður 100 ella 200 milliónir krónur biligari, hann nevnið bæði tøluni sum ein móguleika, men tá ið maðurin við tí stóra ingeniórkunstinum leggur trumfin á borðið, og heldur at ein brúgvaloysn, sum bara rúm- ar núverandi Norrønu undir akbreytini, er rætta loysnin, so kann bara staðfestast, at avloysarin hjá Helmsdal ikki hugsar ein dag fram í tíð, hann er harvið púasta vísiðinsleysur, og tí í framtíðarhøpi vandamikil fyri tað føroyska samfelagið. Ætlaða brúgvinn hjá Kjølbro verður 900 metrar til longdar, frihæddin fyri sigling verður 51 metrar og distansin ímillum stabbarnar verður 45 metrar til longdar. Skip sum longu hava vitjað Føroyar í handilsørindum sleppa hvørki undir brúnna og tíansheldur ímillum stabbarnar, - ímeðan dýpið ikki er nakar trupulleiki. Hvørji framtíðarkrøvini vera til skipavinnuna, skipasmiðju- og oljuvinnuna og eina móguliga decommissioning vinnu í framtíðini hvat brúgvahædd og vídd ímillum stabbar viðvíkur, tað eigur núverandi stjórin á Landsverki onga serfrøði í. Vit mega eisini minnst til, at altjóða sigling flytur seg norðureftir í hesum døgum, nú ísurin bráðnar við Pólarnar, og tí kann roknast við, at ein fjørður sum Skálafjørðurin um 10-20 ár fer at hava tørv á at hýsa skipum, sum eru heldur trivaligari enn júst Norrøna, sum av óskiljandi orsøkum er vorðin snúningspunktið í leysakastinum av argumentum hjá harra Kjølbro, - skipið siglir ikki inn higar á fjørðin yvirhøvdur. Kundi hugsað mær at vita hvør kostnaðurin av loysnini hjá Kjølbro hevði verið, um frihæddin á brúnni var 90 metrar heldur enn 50 metrar og víddin ímillum stabbarnar 90 metrar heldur enn 45 metrar? Tástaðni líkist brúgvinn onkrum sum kundi brúkst í eini

30 ár fram, men verður hendan Kjalabrúgvarloysnin tá ikki dýrari enn upprunaliga ætlanin, sum alla tíðina hevur ligið í kortunum, har Tangafjarðartunnilin umvegis eina rundkoyring fer upp á land á Strondum og innanfyri Høganes?

Honum á baki í Radararanum komu Helgi Abrahamsen og Páll á Reynatúgvu. Í stóran mun var eg fyri eina ferð skuld samdur við øllum sum Helgi hevði at bera fram. Sambandsmaðurin og fuglfirðingurin á Strondum. Páll á Reynatúgvu er framsøgumaður Tjóðveldisflokksins í samferðslumálum, og bleiv lanseraður sum slikur í sendingini. Vanligt er í stórum flokkum, at tingmenninir tosa saman um málini, undir øllum umstøðum um tey stóru málini, og at framsøgumaðurin síðani er talsmaður og heldur seg til konsensus sum komið er til innansýndis í tingbólkinum. Soleiðis skulu vit skilja framsøgumannin hjá Tjóðveldinum í sendingini miðvikudagin. Í Radararanum.

Tað kann nú vera, at Kári Sólstein helt seg hava fingið ein somikið trivaligan politiskan kalva á agnhaldið, at ikki var longur tørurvur á staðbundnari objektivari (subjektivari vil onkur kanska siga) vegleiðing og ráðum innan av Skálafjørðinum. Hóast ávaraður av Sólstein um, at sendingin snúði seg um Tangafjarðartunnilin, og ikki um aðrar farleiðir í Føroyum, so kundi framsøgumaður Tjóðveldisins ikki bara sær, tá ið hann skjeyt Tangafjarðartunnilin niður og norður í fyrsta setninginum: “Eg má fyrst siga tað, at tað, at gera Eysturoyartunnilin, tað, tað, kanska kann tykjast, ið hvussu er sæð frá suðursjónarmiði, sum at gera eitt marglætissjúkrahús til tey frísku. Vit høvdu sjálvandi ynskt, at raðfylgjan hjá landsstýrinum var eitt sindur annaðleiðis.” Framsøgumaðurin tosar ígjøgnum vit-formin, og vit er Tjóðveldisflokkurin, og hesin flokkur er samsvarandi útsøgnini ímóti at gera Tangafjarðartunnilin. So vita vit tað, og so vita vit eisini, at uppskotið hjá flokkinum, sum liggur í Rættarnevndini, bara var ein politiskur glantrileikur, ið hevði til endamáls at forpurra onkra aðra